

Ukrajinská kuřata, polská vejce, španělské vepřové? Opravdu nemůžeme mít vlastní?

Ivan David varovně k důležitému hlasování.

Jde o potraviny

- CZ24 News | 20. prosince 2020

„Tento zákon ke zvýšení cen nepovede. Ke zvýšení cen ale naopak povede tzv. ‚Nová společná zemědělská politika‘ a ‚Zelený úděl‘, které zásadně zhoršují podmínky pro zemědělskou výrobu po celé Evropě,“ uvádí europoslanec Ivan David o novele zákona o potravinách, v níž jde o navýšení potravin českého původu v obchodních řetězcích. Smyslem zákona není ani omezení dovozu potravin. „Jde o zemědělské produkty, pro jejichž produkci máme v ČR dobré podmínky. Nikdo přece netouží po ukrajinských kuřatech, polských vejcích, španělském vepřovém nebo holandském hovězím. Nikdo nebude omezovat dovoz tropického ovoce nebo rýže. Taková tvrzení jsou demagogie darebáků,“ vysvětluje.

V pátek se má hlasovat o osudu novely zákona o potravinách a tabákových výrobcích. Jde o navýšení potravin českého původu v obchodních řetězcích. Co myslíte, projde návrh? A jaké to bude mít důsledky?

V zemědělském výboru Poslanecké sněmovny prošel návrh v poměru 10:4, proti byli zástupci Pirátů, TOP 09 a ODS. Pokud by šlo o zmenšený obraz Sněmovny, měla by novela projít. Návrh nepatrně omezí zisky řetězců, protože se týká prodejen nad 400 m². Vzpomínám si, jaké akce provedla Mezinárodní asociace farmaceutických společností, když jsem jako ministr zásahem do cenotvorby léků pouze zbrzdil růst jejich zisků.

V případě potravin jsme se dočkali pozoruhodného vystoupení prezidenta Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáše Prouzy v Otázkách Václava Moravce. Název svazu je matoucí, neboť sdružuje s velkou převahou zahraniční firmy působící v ČR, tedy i obchodní řetězce. Při dalších Otázkách VM na toto téma bylo jeho vystoupení opakováno ze záznamu. Můžeme hádat, proč se Václavu Moravcovi tak líbilo. Pan Prouza pravil, že „žádným rozhodnutím Státní plánovací komise tady nebudou české potraviny, ty tady budou, jestliže budou konkurenceschopné“.

A jsou konkurenceschopné?

V Evropské unii nejsou rovné podmínky. I název „Společná zemědělská politika“ je matoucí. Zemědělci v západoevropských zemích dostávají až 4x vyšší dotace. Dvojnásobné „na plochu“ a k tomu dotace na některé komodity a dále „národní dotace“, které podle platných pravidel smějí stát EU poskytovat svým zemědělcům, jsou až 100% ve srovnání s „evropskými“, u nás smějí být 35%, ale výš než k 10% se ve skutečnosti nevyšplhají.

Ve „starých unijních zemích“ poskytují dotace na řadu komodit, na vývoz a dokonce dotace na dopravu, 1 km 0,5 euro, čím vozí dál, tím levněji. Dále například mají dotace na likvidaci uhynulých zvířat placené z rozpočtu zdravotnictví, a lokální dotace. Jestliže takto dotované u nich neprodejně potraviny posílají k nám, pak jde o dumpingové ceny hluboko pod skutečnými náklady a nekalou konkurenci. Na straně východní Evropy je tento dumping kompenzován jen nízkými příjmy zemědělců a minimální ziskovostí. A vykoupen nedostatkem prostředků na investice. Takže poznámky o „konkurenceschopnosti“ jsou blbé řeči. Ano, míním tím výroky pana Prouzy a podobných expertů.

Když to trochu upřesníme, tak několika tisícům zemědělských podniků, tedy přesně těm, kteří jsou schopni prodávat svoji produkci do velkých obchodů, to znamená ve větších objemech, pravidelně a ve stále kvalitě. To mohou i menší zemědělci, pokud se specializují na vhodné plodiny. Aby to ale udělali, musejí mít jistotu, že produkci prodají. V tom jim tato novela může pomoci. Hlavně Piráti s oblibou mluví o tom, jak je třeba poškodit Babiše a asi si opravdu myslí, že se tento návrh připravoval kvůli Agrofertu.

Pan Babiš je velký zemědělský podnikatel, ale podniká na 2,4 % rozlohy zemědělské půdy. Je hlavně velký dovozce potravin. Kvůli němu se tato novela určitě nepřipravovala. Část takzvaných „zemědělců“ neprodukuje nic nebo skoro nic. Další prodávají produkci na trzích a v menších obchodech. To je v pořádku. Proti nim je EU připravovaný zákaz domácí porážky králíků a drůbeže. To je ta unijní podpora drobných zemědělců.

Proti návrhu zákona ale protestovala Asociace soukromých zemědělců...

Vidím v tom tradiční zájem, „aby sousedovi posla koza“. V argumentaci opakují skoro výhradně, že dotace mají dostávat pouze oni, protože prý hospodaří ekologicky. Jenže do 15 ha jsou zemědělci osvobozeni od plnění ekologických podmínek a nemusejí vytvářet „plochy v ekologickém zájmu“. Do 10 ha nemusejí střídat plodiny. Asi tak je to s ekologií. Pokud nebude ve velkých obchodech více českých potravin, malým zemědělcům to nijak neprospěje. Lidé budou na trzích a ve vesnických obchodech nakupovat i dál.

Nedávno uváděl komisař pro zemědělství Janusz Wojciechowski, že každý den zaniká v Evropě 1000 zemědělských podniků. V ČR máme z EU největší průměrnou výměru zemědělského podniku. Ale také jsme jedinou zemí, v níž přibývá žadatelů o zemědělské dotace a průměrná výměra klesá, ze 135 ha před několika lety na současných asi 116 ha. Na venkově je nezaměstnanost, někdy skrytá. Část nezaměstnaných, kteří pronajímali půdu, zkouší hospodařit samostatně, někteří spekulanti skupují půdu kvůli dotacím.

Všiml jsem, že asi hlavním argumentem proti návrhu je, že dojde ke zdražení potravin...

To je opravdu zoufalý pokus strašit veřejnost. Ceny potravin v obchodech určuje obchodník. Potvrdil to v rozpravě i poslanec Jiří Bláha, který sám podniká a provozuje prodejny. Zákazník je pánem za podmínek volného obchodu, nic takového v zemědělství EU ale neexistuje. Je běžné, že někdo, pokud může, vytlačuje konkurenci uměle nízkými cenami, aby získal monopolní postavení. A pak ceny zvýší. Notoricky známý je případ kvěťáku, který se domácím producentům nevyplatilo pěstovat v konkurenci s dumpingovými cenami, a jakmile zahraniční producenti získali monopol, byl náhle

květák za 79-99 Kč. Podobné je to ale i s bramborami a dalšími produkty.

Tento zákon ke zvýšení cen nepovede. Ke zvýšení cen ale naopak povede tzv. „Nová společná zemědělská politika“ a „Zelený úděl“, které zásadně zhoršují podmínky pro zemědělskou výrobu po celé Evropě. V důsledku toho mohou ceny vzrůst až o třetinu. Nedostatek potravin se má prý vyrovnávat zvýšením dovozu ze severní a jižní Ameriky, východní Asie a například Ukrajiny. Najednou nesplnění přísných evropských norem není překážkou včetně obrovského množství pesticidů, antibiotik, hormonů, neplnění podmínek uskladnění nebo špatného zacházení se zvířaty.

Bývalý ministr zemědělství Petr Bendl ale tvrdí, že lidé mají chodit nakupovat k drobnému zemědělcům do sousední vesnice, a že Evropská unie tento zákon stejně zatrhne, protože už před ním varoval komisař pro obchod Thierry Breton...

Když má někdo duši protektorátního úředníka, nechá se snadno zastrašit. Do Zemědělského výboru nám přišel vysvětlovat nutnost uzavření obchodní smlouvy s Mercosurem (skupina jihoamerických států) předešlý komisař pro obchod, Ir Phill Hogan, že smlouvu přijmout musíme, že to je výzva, a podobné řeči. Důrazně mu vysvětlili všichni členové výboru, že to tedy ne, protože by to poškodilo zemědělství v jejich zemích. Diplomatically ho seřval i irský člen výboru Luke Flanagan, protože zámořský dovoz zničí irské zemědělství. Nyní mají Irové těžkou hlavu z brexitu, protože přijdou o velkou část vývozu hovězího do Spojeného království. Thierry Breton je Francouz. I Francouzi budou postiženi brexitem a budou potřebovat ještě víc vyvážet přebytky do východní Evropy. Ostatně právě Francie má podobný zákon, který chrání francouzský zemědělský trh. Uvidíme.

Petr Bendl o sobě rád říká, že je zemědělec, jako ministr si vyhlédl a koupil pozemky, kde chová pro svoji potěchu koně a čtyřicet ovcí „na spásání trávy“. Podle vlastního doznání nic neprodukuje a neprodává, jen seno, pokud ho má nadbytek. Podle kvalifikovaného odhadu pobírá na 60 ha asi půl milionu korun dotací, z toho třetinu na zatravněnou ornou půdu. Podobných zemědělců je mnoho. Ti rozhodně národ neživí. Také argumentoval, že musíme plnit podmínky EU, protože o tom rozhodli občané. Když je čtyřikrát rozvedený, mohl by pochopit, že když člověk dosáhne jistého poznání, nebo se podmínky změni, že ve svazku nesetrvává, není-li masochista nebo padlý na hlavu.

Je možné nakupovat od drobného zemědělce, proč ne, i já tak občas činím, ale není to řešení zásobování obyvatelstva, když drobní zemědělci produkují jen pár procent celkové zemědělské produkce.

Přejí si vůbec občané nakupovat české produkty nebo dávají přednost dovezeným?

Přejí. Letošní průzkum preferencí českých spotřebitelů provedený agenturou Nielsen Admosphere zjistil, že 73 % respondentů dává přednost české produkci a pro povinné zastoupení domácí produkce na trhu je 75 % respondentů. Asi nechceme dopadnout jako Bulhaři, kteří k nám kdysi dodávali zeleninu a dnes jezdí jako chudí nádeníci česat rajská jablíčka do Nizozemí, které je pak dováží mimo jiné také do Bulharska.

Součástí strašení proti této novele o potravinách je opakovaná lež, že smyslem zákona je omezit dovoz potravin. Každý si pak představí francouzské sýry, italská vína, tropické ovoce, atd., a je zděšen. Jenže v návrhu novely jde jen o asi 150 položek ze 150 000. Růst má být o 3 % ročně. Jde o zemědělské produkty, pro jejichž produkci máme v ČR dobré podmínky. Nikdo přece netouží po ukrajinských kuřatech, polských vejcích, španělském vepřovém nebo holandském hovězím. Nikdo nebude omezovat dovoz tropického ovoce nebo rýže. Taková tvrzení jsou demagogie darebáků. Vyšší soběstačnost je strategická výhoda. Nikdo nenavrhne stoprocentní soběstačnost a zrušení trhu. To jsou bláboly neziskovky zvané Liberální institut.

Zítřka se má hlasovat (pátek 18. 12. 2020). Uvidíme, kdo to myslí s českými zemědělci a spotřebiteli dobře, a kdo pracuje pro cizí firmy nebo se drží ideologických žvástů.

Autor: MUDr. Ivan David CSc.

Zdroj: <http://www.novarepublika.cz/>